

Tá ið Óli róði deyðaróður sín

Það var í árinum 1779 hetta fyrfall, sum nú skal sigast frá. Hann hevði lagað seg væl við veðrinum, og mong var veiddan ferd á land í torra- og vár-móði. Tey hálendsku og ensku fiskiskip her uppi lógu og royndu grunnarnar, veiddu væl eins og bátarnir, og bar tað so á, at veður gjørdist ógismikið og vandafult fyri bátarnar fyri landkoming, so sýndu bæði hálendarar og eingilsmenn seg beinasamir til at flyta menn, far og fong aftur til lands. Tað skal sigast um eingilsmannin, at hevur hann fót gull heim frá okkara havi, so hevur hann bjargað mangan mann úr havsneyð, og mong høvdu sitið einkja og mangt hevði barnið grátið fadireyst, um ikki ensk skútur við hjartagóðum og beinasomum monnum á bunka høvdu søkt upp til okkara oyggjar.

Tað hendi hetta várið, meðan várgrunnurin fyri norðan stóð stúgvandi fullur av fiski, at hann brast á við ódn av suðri. Tá ferðina bjargaðust okkurt um 20 bátar á fremmandum skipum, mest enskum.

Ein er dagur, ið átti at vera

skrivaður við reyðum bókstavum í tí føroyska álmanakka, og er tað seinasti dagurin í apríl. Á honum er mangt eyga í Føroyum, hjá kristnum og heidnum, brostið, ikki heima á song, men í tí vandafullu náttur og landi. Tað hevði verið eitt stórt mannalið, um allir teir Føroya synir, sum lótu liv á sjógv seinasta apríl tóku hvønnannan í hond og slógu ring. Áminniligur er til dømis tann seinasti apríl, tá ið 50 bátar gingu burtur. Tann søgan doyri ikki í Føroyum so leingi Føroyingar búgva her.

30. apríl 1779 sveipti seg úr náttarkápi við gullglamu á fjallatindarnar, og silvikni var. Hann stóð við klettin, og ikki sást hvítan frá báru úttan í streymbroti á onkrum tanga, hvar broddur er harður. Tað flotaði mong fjøl henda fagra morgun, mest 8-mannafor, tí enn var ikki so útlíðið, at teir vóru farnir at brúka teir smáu bátarnar. Men lúnt og ilroynt er veðrið í apríl, tað var sannað ofta og skuldi sannast henda dagin.

Óli, ið búði á Homrum í bygðini S., flotaði henda morg-

un 4-mannaferið hjá ser sjálvur fjórði, men var hann einasti mannvaksin á bátinum. Hinir triggir vóru óvitar, tveir nýkonfirmeraðir og ein ókonfirmeraður. Tveir vóru synir Óla, og hin hin tridji sonur einkjuna Torbjørg. Um Óla er at siga, at hann hevði verið giftur, men konan var deyð fyrri tveimum árum síðani, tvey áttu 8 børn. Elstur var tann konfirmaði sonurin, ið við var, Óli var dugandi maður, og var hann roknaður fyrri at vera eitt reystmenni. Tað var síður tá í tíðini, tá teir komu saman í handilsorðinum í Havn — tá var bara tann eini handilin í Føroyum — javnan at royna styrki og sýna brøgd, og var Óli gitið um Føroyar sum ein hin ramasti í øllum stríðum, har menn royndu megni og fimleika. Tað er sagt, at hann var so fimur og lettur á fótum, at hann kundi renna langan veg eftir einum seyðahøgum garði, lagaðum av smágróti, úttan at tinnar fór niður. Og hittust tveir ella fleiri bátar á leið til Havnar í handilsorðinum, so var tað hevdaður síður, at teir skuldu kappgøva. Um Óla er sagt, at hann róði betur við tveimum árum enn tveir góðir miðlingamenn við hvør sínari.

Óli sigldi út á várgrunnin henda morgun, tó helt hann seg heldur innarlaga, tí manningin var so ring. Tá sólin var í landsuðri (kl. 9) byrjaði hann at seta ljós skýggj upp í havsbrúnna, tað líktist mest táni. Allir dugandi sjómenn drógu snórið í bátin, tá hesi óveðurboðandi skýggj sýndu seg, og Óli var vitugari sjómaður enn so at hann ikki skuldi duga at skyna á tí liti, ið nú sást um solina, hvat veður, ið ventast kundi. Tað leið skjótt móti

landi, men tann ljóta skaddan hvaldi heldur ikki á fótum, og brátt stóð sjógvurin í berum glaðuroki. Veðrið var Óla beint í stavn, men hann var komin nær móti landi. Teir stóru bátarnir vóru ivaleyst flest allir longu komnir aftur til stóðina. Veðrið yvnaðist í hvørjum, og Óli og smádreingirnir hans strembaðu tað teir vóru mentir, og meira til. Hann var nú so nær komin til lands, at tey í bygðini væl kundu siggja bátin, og stóð alt fólk ið bygðini, tað ið gonguført var, niðri á áakkanum og egleiddi hann, men eingin orðaði um at loysa bát. Timarnir gingu, og Óli lá í sama stað. Óvitarnir fullu frá, útlúgvadir, og Óli sat eina víð áramar. Hann beit tenninar saman og vildi ikki gevast, tað var eisini fyrri livinum hann striddi. Óvitarnir grótu, har teir lógu niðri í bátinum; Óli hevði

ikki stundir at troysta teir. Hann kveittij ímillum at fram um stavn, men eingin sást báturin at koma honum til hjálpar. Hvat Óli hugsaði er dulgt, men ivaleyst hevði hann vónað, at frægari dirvi og hjarta buði í hansara bygdamonnum enn tað, teir sýndu í dag.

Tá dagur leið at skýming, lendi Óli í stoðni. Nógvar hendur tóku í bátin og drógu hann upp, men Óli var tigandi, hann veitti teimum ikki tók. Hann dró bátin við, men andlitid var bleikt, og úr vörnum vætti blóð, soleiðis hevði hann bitit teir. Hann gekk stinnur at húsum, har hansara gamla mamma mótti honum í durinum við takkarbøn á munni til hansara, ið hevði sent hann heilan aftur. Óli tóktist ongum at ansa, læt seg úr og fór í koyggjuna. Hann skvæl og var heitur, og rann sveittin sum árfossur um kroppin. Óli hevði slitið fyrri livinum, og nú feldi hann, at brátt fór livid at tynast. Har var eingin ið kundi hjálpa. Tigandi lá hann, men vitid hevði hann; hann lá og stardi upp í koyggju loftið.

Sunnudagurin kom, og nógveitadji fólk ið kirkjuni. Teimum tóktist ivaleyst, at tey høvdu so nógva at takka fyrri hjá honum, ið altíð fyrigav og var tolin og hjálpti, tá vandin gjørdist stóru. Tá prestur hevði endað prædikuna, segði hann: »Eg eri biðin um at biðja eina bon fyrri Óla, ið liggur og stríðist.« Hann bað av fullum hjarta, bað Harran loysa upp fyrri honum, og geva honum frið eftir tað stríð og strev, livið hevði boðið honum. Minti um tað vandafulla liv, føroyingurin førir, eitt liv, ið elur bróðurskap og ger, at hvør roynir at styðja annan eftir förimuni. Hann bað so hjartaliga, at flest øll eygu vóru vát. Men mannfólk ið kirkjuni sat, og folku seg sekar; teir kendu, at teir ikki høvdu sýnt seg, sum tað høvir monnum, men Óli lá og strevaðist fyrri livinum nakrar snorislongdir frá landi.

Mánadagin doyði Óli. Stóru var skarin, ið fylgdi líkinum til gravar; nest kistuni gekk hansara gamla mamma og hansara 8 børn, ið nú vóru fadir- og móðurleys.

Men høvdu bygdamennir sýnt seg sum vánamenn hesi eini ferð, tá um ráddi, so lóntu teir aftur tvífalt móti børnum Óla og mammu hansara. — Fyrir skuldi matur tróta í hvørjum hús ið bygðini, enn at tey hjá Óla skuldu kenna nakra neyð. Soleiðis veittu teir syndarbøtur fyrri tað, teir høvdu brotið, og var tað síðani har í bygðini kappast at koma teimum til hjálpar, ið vóru í vanda á sjógv og landi. — Ánzeli Óla livir enn millum fólk ið har, og ofta verður hann havdur á orði, tá menn taka til stórbrogd, ið gjørd eru.

SKEMT

Mamman: Hvat gjørdi tú við krónuna eg gav tær afturfyrri at taka medisinið?

Drongurin: Eg gav Tummasi 50 oyru aftur fyrri at taka medisinið fyrri meg, og keypti mær bomm fyrri tað, ið leyp av.

Biddarin dukaði varisliga uppá hurðina og segði: »Kæra frúa, eg havi mist annan fótin...«

»Ja, tað nyttar tær litið at koma higar at leita eftir honum,« segði hin miskunsama konan og slongdi hurðina aftur.

Jóannes: Nú ætli eg at læra teg at mjólka kýrnum.

Vinkonan úr Havn: Á Jóannes, góði Jóannes, eg eri so bangin fyrri kýrnum, kunnu vit ikki royna kálvarnar fyrst?

Nielsen: Sigið mær, hvi kann Michelsen ikki torga ljóðið av bílum?

Petersen: Tað skal eg so væl siga tygum. Tað er tí at ein av hesum bilstjórum streyk avstað við konu hansara, og hvørja ferð hann nú hoyrir bíl, er hann bangin fyrri, at hann kemur aftur við henni.

— Pápi, hvat er ein yvirmaður?

— Tað er ein maður, sum vanligar kemur ov seint, tá ið eg komi ov tíðliga, og annars ov tíðliga, tá ið eg komi ov seint.

— Kona mín skilir meg ikki, ger tín tað?

— Tað dugi eg ikki at siga tær, eg havi aldri hoyrt hana tosa um teg.

Ein ungur listamaður ætlaði at forgera sær og leypa út av Brock-lymbrúnni, tá ið ein fremmandur maður treiv í hann og segði: »Verið ikki so ørur, komið og tósið við meg.«

Teir settust á ein bonk har nærhendis og talaðu saman í fimm minuttir.

Síðani reistust teir báðir, gingu háttíðarliga út á brúnna og tveittu seg báðir útav.

Lýsing

UM LÍNU- OG SNØRIS (SNELLU) VEIÐU UNDIR ÍSLANDI

Sambætr kunngerð nr. 53 frá 21. august 1972 um samrøður millum umboð fyrri ríkisstjórn Íslands og umboð fyrri Føroya landsstýri, er línu- og snøriseiða innanfyri 50 fjórðingar undir Íslandi einans loyvd skipum, ið hava fingið loyvi til tess.

Umsókn um slík loyvi fyrri tíðina frá 1. mai 1973 eiga skjótast gjørligt og í seinasta lagi 25. apríl í ár at verða send skrivliga til Fiskivinnustovuna, Tíngar, 3800 Tórshavn. Limir í Føroya Reiðarafelag kunnu senda umsóknina til reiðarafelagið.

Umsókn skal upplýsa navn, skrásetingarnúmer, bruttoregistrationsatal og longd á tí einstaka skipinum. Harnæst skal upplýsast veiðuháttur (lína ella snella) og tíðarskeiðið, sum veiðuloyvi ynskist fyrri. Veiðuloyvi verða vanligar givin fyrri 4-6 mánaðar í senn.

Fiskiskapur úttan loyvi innanfyri 50 fjórðingar ber í ser, at skipini kunnu verða tikið, sektað og frátikið loyvi til at veiða innan fyrri 50 fjórðingar.

Tórshavn, 12. apríl 1973.

FØROYA LANDSSTÝRI

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógv.

TØTINGARVIRKID

vj Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Prøver og farvekatolog sendes ved modt. af frankeret svarkuvert (90 øre)

Fabrikant J. Nørgaard

Bredgade 83 - 7441 Bording - Tlf. 06-86 12 19

Telefon: 5148 - 5265

Telgr.: Kjelbro, Klakksvík

Telex 20

KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

Pf. J. F. KJØLBRO